MODERNIZÁCIA OBAĽOVNE ŽIVIČNÝCH ZMESÍ V OBCI BELUŠA

VŠEOBECNE ZROZUMITEĽNÉ ZÁVEREČNÉ ZHRNUTIE

Navrhovateľ:

Asfalt Beluša. s.r.o.
Mlynské Nivy 49, Bratislava - mestská časť Ružinov 821 09

Zhotoviteľ:

ENVICONSULT spol. s r.o.,
Obežná 7, 010 08 Žilina

Február 2022

VŠEOBECNE ZROZUMITEĽNÉ ZÁVEREČNÉ ZHRNUTIE

Názov navrhovanej činnosti

Modernizácia obaľovne živičných zmesí v obci Beluša

Dôvod vypracovania správy o hodnotení

Správa o hodnotení je predkladaná v súlade s § 31 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon).

Prvým krokom procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie (proces EIA) v zmysle uvedeného zákona bolo predloženie zámeru navrhovanej činnosti zo strany navrhovateľa dňa 5.8.2021 na príslušný orgán, ktorým je Ministerstvo životného prostredia SR.

MŽP SR predložilo zámer navrhovanej činnosti na zaujatie stanoviska podľa § 23 ods. 1 zákona dotknutej obci, povoľujúcemu orgánu, rezortnému orgánu, dotknutým orgánom a zároveň ho zverejnilo na webovom sídle MŽP SR, na adrese:

https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/modernizacia-obalovne-zivicnych-zmesi-v-obci-belusa-

MŽP SR rozhodnutím č. 10800/2021-11.1.2-39756/2021 zo dňa 22. 06. 2021 upustilo od požiadavky variantného riešenia navrhovanej činnosti. Vzhľadom na túto skutočnosť bol zámer navrhovanej činnosti vypracovaný v jednom variante.

Prerokovanie rozsahu hodnotenia vplyvov navrhovanej činnosti v zmysle § 30 ods. 1 zákona sa vykonalo v súlade s § 65 ods. 1 zákona v listinnej podobe a elektronickej podobe (v súlade so zákonom č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente).

Na základe odborného posúdenia predložených dokumentov, zhodnotenia stavu životného prostredia v záujmovom území, doručených stanovísk orgánov verejnej správy, dotknutej obce a dotknutej verejnosti, MŽP SR určilo rozsah hodnotenia podľa § 30 zákona rozhodnutím číslo 10800/2021-11.1.12 /ss zo dňa 22.11.2021. Rozsah hodnotenia bol zverejnený na vyššie uvedenom webovom sídle MŽP SR.

Predkladaná správa o hodnotení je vypracovaná v rozsahu požadovanom prílohou č. 11 k zákonu a v súlade s požiadavkami rozsahu hodnotenia.

Následnými krokmi procesu EIA po predložení správy o hodnotení v zmysle zákona sú:

- zaujatie stanoviska k správe o hodnotení povoľujúcim orgánom, rezortným orgánom, dotknutými orgánmi a dotknutou obcou
- verejné prerokovanie
- určenie spracovateľa odborného posudku
- vypracovanie odborného posudku
- vydanie záverečného stanoviska zo strany MŽP SR.

Účel navrhovanej činnosti

Účelom navrhovanej činnosti je výmena existujúcej technologickej linky obaľovne živičných zmesí spoločnosti Asfalt Beluša, s.r.o. v Beluši a súvisiaceho zariadenia za nový moderný technologický celok, ktorý by zároveň umožnil zvýšenie kapacity výroby. Pritom dochádza aj k novému dispozičnému usporiadaniu obaľovne v existujúcom výrobnom areáli.

Umiestnenie navrhovanej činnosti

Kraj:	Trenčiansky
Okres:	Púchov (308)
Obec:	Beluša (512851)
Katastrálne územie:	Beluša (802506)
Parcelné čísla:	3848/7, 3848/8, 3848/9, 3848/10, 3848/11, 3848/21

Areál obaľovne živičných zmesí spoločnosti Asfalt Beluša s.r.o. je situovaný v priemyselnej zóne v západnej časti k.ú. Beluša pri Nosickom kanáli. Dopravne je napojený na miestnu komunikáciu vedúcu popri Nosickom (Kočkovskom) kanáli s následným napojením na cestu III/1944 (pôvodne I/61), ktorá vedie obcou Beluša.

Zdroj: www.google.sk/maps

Termín začatia a ukončenia činnosti

Začiatok prevádzky:	2020
Ukončenie prevádzky:	podľa životnosti zariadenia (cca 20 rokov)

Zdôvodnenie umiestnenia obaľovne živičných zmesí

Existujúca obaľovňa živičných zmesí spoločnosti Asfalt Beluša s.r.o. v Beluši je už po technologickej stránke zastaralá a nespĺňa požiadavky na bezporuchovú prevádzku. Preto sa investor rozhodol jej technológiu komplexne vymeniť za nový moderný technologický celok, ktorý by zároveň umožnil zvýšenie kapacity výroby. Potreba modernizácie obaľovne živičných zmesí vyplýva zo zvýšených nárokov na dodávku živičných zmesí v súvislosti s budovaním siete rýchlostných ciest v regióne Považia, ako aj opravami a rekonštrukciami existujúcich ciest.

Umiestnenie zariadenia v danej lokalite možno považovať za výhodné z hľadiska rýchleho napojenia na nadradenú cestnú infraštruktúru, čo zaručuje rýchly transport vyrobenej zmesi na miesto pokládky.

Územné podmienky

Riešené územie sa nachádza v rovinnom teréne aluviálnej nivy rieky Váh. Je charakterizované vysokým stupňom antropogénneho pôsobenia, krajina hodnoteného územia je výrazne urbanizovaná. Lokalita je súčasťou menšej priemyselnej zóny pozdĺž Nosického kanála, ktorý ohraničuje areál zo západu. V okolí sa nachádzajú plochy s poľnohospodárskou funkciou. Obytné územie sa nachádza vo vzdialenosti cca 900 m východne od lokality.

Z geologického hľadiska sú v riešenom území na povrchu zastúpené fluviálne náplavy rieky Váh, tvorené hlavne hrubozrnnými štrkmi s piesčitou, resp. hlinito-piesčitou výplňou. Predkvartérne podložie je budované predovšetkým prachovcami, slieňovcami, ílovcami, pieskovcami a vápnitými pieskovcami bradlového pásma. Areál obaľovne sa nachádza v rovinnom území aluviálnej nivy, nie je tu dokumentovaný výskyt geodynamických javov charakteru zosunov.

Z hľadiska hydrogeologických pomerov sú na fluviálne štrkopiesčité sedimenty viazané významné zásoby podzemnej vody.

Územie z hydrogeografického hľadiska patrí do povodia rieky Váh od odbočenia Nosického kanála po jeho zaústenie v Trenčíne. Rieka Váh preteká za Nosickým derivačným kanálom cca 130 m západne od areálu obaľovne. Od hrádze Nosického kanálu oddeľuje areál iba prístupová cesta.

V areáli obaľovne boli poľnohospodárske pôdy odňaté z pôdneho fondu. V okolí areálu sa vyskytujú fluvizeme typické.

V riešenom území ani jeho širšom okolí sa nevyskytujú žiadne chránené územie ochrany prírody, lokality Natura 2000, významné biotopy ani chránené druhy. V zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny tu platí 1. stupeň ochrany (všeobecná ochrana).

Súčasný stav kvality životného prostredia

Dotknuté územie sa nachádza mimo intravilánu obce Beluša, v menšej priemyselnej zóne, v ktorej sa v súčasnosti nevykonáva žiadna aktivita. Potenciálnym problémom je práve priemyselné využitie, ktoré by mohlo byť príčinou zhoršenej kvality podzemnej vody. Z toho dôvodu je predmetný areál v registri environmentálnych záťaží vedený ako pravdepodobná environmentálna záťaž. Prieskumom realizovaným v rámci spracovania SoH táto záťaž nebola potvrdená.

Faktory pohody a kvality života obyvateľov obce Beluša v súčasnosti negatívne ovplyvňuje hlavne doprava. Príčinami zhoršenia duševnej pohody dopravne zaťažených oblastí je predovšetkým hluk, stres pri prechádzaní cesty pri hustej premávke, najmä u starších osôb, invalidov, matiek s kočíkmi a pod.

Zvýšeným vplyvom na faktory duševnej pohody sú vystavení predovšetkým obyvatelia žijúci v blízkosti hlavných ciest III/1944 a I/49 prechádzajúcich intravilánom obce, na tvorbe hluku a emisií má však výrazný podiel aj diaľnica D1 prechádzajúca juhovýchodným okrajom.

Doprava je tu hlavným zdrojom hluku a veľkou mierou sa podieľa aj na znečisťovaní ovzdušia, hlavne oxidmi dusíka a prachom. Okrem exhalátov motorových vozidiel má na prašnosti z dopravy významný podiel aj zimná údržba ciest. V zimnom období k znečisťovaniu ovzdušia prispieva vykurovanie domácností tuhým palivom, ktoré je zdrojom jemných prachových častíc a polycyklických aromatických uhľovodíkov (hlavne benzo(a)pyrén).

Na znečisťovaní ovzdušia na území obce sa podieľajú aj okolité veľké zdroje znečisťovania ovzdušia, hlavne Považská cementáreň v Ladcoch.

Na zhoršenej kvalite prírodných zložiek životného prostredia sa podpísala urbanizácia. Pôvodné biotopy boli v jej dôsledku zmenené, územný systém ekologickej stability územia je značne narušený. Kvôli narušeniu ekostabilizačných prvkov je časť riešeného územia oveľa viac náchylná na vodnú eróziu a veternú eróziu.

Areál obaľovne živičných zmesí je v registri environmentálnych záťaží SR (www.enviroportal.sk) vedený ako pravdepodobná environmentálna záťaž s názvom PU (001) / Beluša - obaľovačka (SK/EZ/PU/724). Za účelom overenia kvality podzemnej vody a pôdy bol v rámci spracovania správy o hodnotení v areáli obaľovne realizovaný geologický prieskum životného prostredia. Tento znečistenie podzemnej vody nepotvrdil. V povrchovej vrstve zeminy boli v jednom z vrtov zistené mierne zvýšené obsahy ropných uhľovodíkov vo forme NEL, ktoré prekročili indikačné kritérium podľa smernice MŽP SR č. 1/2015-7, avšak nedosiahli intervenčné kritérium.

Technológia obaľovne a nároky na vstupy

V areáli spoločnosti Asfalt Beluša, s.r.o. bude umiestnená nová moderná obaľovacia súprava na výrobu asfaltových zmesí, od renomovaného výrobcu ASKOM, ktorej výrobná kapacita bude 160 ton asfaltovej zmesi za hodinu, s možnosťou použitia recyklovaného materiálu. Maximálna očakávaná ročná kapacita bude 120 000 t/rok. Nahradí tak starú, v súčasnosti odstavenú technologickú linku TELTOMAT IV, ktorá mala hodinovú kapacitu výroby 60 t/h a ročnú kapacitu 40 000 t/rok.

Technologická linka obaľovní živičných zmesí bude vsádzkového typu, pozostáva z týchto častí:

- dávkovače kameniva
- sušiaci bubon kameniva
- filtračné zariadenie
- miešacia veža, typ VS 3TQ
- skladovanie zmesi
- fillerové hospodárstvo
- živičné hospodárstvo
- zariadenie pre dávkovanie recyklovaného materiálu cez paralelný sušiaci bubon
- zariadenie pre dávkovanie tekutých prísad
- zariadenie pre dávkovanie granulovaných prísad
- velín

Súčasťou areálu obaľovne budú ďalšie objekty a zariadenia:

- skládky kameniva
- skládka recyklovaného materiálu

- sklad prísad
- plynové hospodárstvo
- zhromaždisko odpadov
- komunikácie a spevnené plochy
- cestná mostová váha
- plošina pre zvlhčovanie korieb nákladných vozidiel
- plachtovacia plošina
- trafostanica
- sociálno-prevádzková budova
- kompresor pre výrobu a distribúciu stlačeného vzduchu.

Do výrobného procesu vstupujú tri základné zložky - drvené kamenivo, filler (vápencová múčka) a asfalt. Nároky na jednotlivé hlavné komodity sú pri kapacite výroby 120 000 t/rok nasledovné:

- kamenivo 110 400 t/rok
- asfalt 6 000 t/rok
- dovážaný filler 1 800 t/rok.

S uvedenými nárokmi na zásobovanie zariadenia vstupnými materiálmi, ostatných pomocných komodít a následnou prepravou hotovej živičnej zmesi na miesto spotreby súvisia nároky na dopravu. Navrhovateľ zabezpečí, že cca 50 % vozidiel bude využitých na dovoz materiálu a zároveň odvoz hotovej obaľovanej zmesi. Znamená to, že výroba živičnej zmesi 120 000 t/rok spôsobí intenzitu nákladnej dopravy 71 nákladných vozidiel denne, čo je o 39 vozidiel viac, ako pri pôvodnom stave.

Sumarizácia hlavných vplyvov obaľovne a súvisiacej dopravy na životné prostredie a zdravie

Negatívnou stránkou činnosti obaľovne je predovšetkým znečisťovanie ovzdušia a tvorba hluku, kde zohráva prioritnú úlohu vzdialenosť obytného územia od zdroja týchto vplyvov. Najbližšia obytná zástavba obce Beluša sa nachádza na ulici Trenčianska a MČ Hloža, vo vzdialenosti 930 m a v lokalite Regina dvor severne od obaľovne vo vzdialenosti 1 060 m.

Najbližšie obytné zástavby ostatných okolitých obcí sa nachádzajú v nasledovných vzdialenostiach od areálu obaľovne:

- Lednické Rovne 1 180 m
- Podhorie 2 050 m
- Dolné Kočkovce 2 730 m.

Vplyv výstavby a prevádzky obaľovne na tieto obce sa nepredpokladá.

Vplyvy hluku

Za účelom posúdenia stacionárnych zdrojov hluku zariadení obaľovne a súvisiacej areálovej dopravy na obyvateľstvo bola vypracovaná hluková štúdia. Podľa výsledkov štúdie ekvivalentné hladiny hluku zo stacionárnych zdrojov budú dosahovať na okraji obytnej zóny obce Beluša hodnoty max. 42,6 dB, čo je dostatočne pod hygienickým limitom 50 dB pre hluk z iných zdrojov pre danú kategóriu územia počas dennej doby.

Podľa jej výsledkov budú ekvivalentné hladiny hluku dosahovať pri bytovom dome č. 497, 498 hodnoty 36,3 - 37,8 dB. Pri výpočte kumulatívnych účinkov bola do výpočtu zahrnutá aj činnosť betonárne spoločnosti VEDOS s.r.o, ktorá sa nachádza za halou v areáli spoločnosti VEDOS. Hluková záťaž pri tomto stave bola na jednotlivých podlažiach bytového domu v rozmedzí 37,8 - 38,4 dB, teda pod prípustnou hodnotou hluku pre dennú dobu.

Ochrana obyvateľov žijúcich v tomto bytovom dome pred hlukom zo stacionárnych zdrojov hluku obaľovne bude teda zabezpečená. Je to aj vďaka tomu, že na západnej strane areálu budú umiestnené boxy kameniva tvorené z betónových L profilov výšky 4 m. Skládky jemných frakcií a recyklátu budú prestrešené, takže celková výška konštrukcie bude dosahovať cca 7 m. Dochádza tak k vytvorenie protihlukovej bariéry, ktorá efektívne zabezpečí akustickú ochranu záujmového územia.

Výpočtom bol vyhodnotený aj vplyv zvýšenia dopravnej intenzity na ceste III/1944 (ulica Ľ. Štúra), v dôsledku prepravy surovín a hotovej živičnej zmesi pri kapacite 120 000 t/rok. Pri súčasnej intenzite bola vypočítaná hluková záťaž 7,5 m od osi najbližšieho jazdného pruhu v hodnote ekvivalentnej hladiny hluku pre dennú dobu 60,4 dB(A). Po uvedení obaľovne do prevádzky sa pri navýšení dennej intenzity dopravy o 37 nákladných vozidiel zvýši hluková záťaž na ceste III/1944 o 0,3 dB(A) pre dennú dobu, čo možno považovať za mierny vplyv.

Vplyvy znečistenia ovzdušia

Rovnako ako v prípade hluku, aj na znečisťovaní ovzdušia sa bude podieľať jednak samotné technologické zariadenie a jednak súvisiaca doprava.

Technologický proces výroby asfaltových zmesí produkuje predovšetkým tuhé znečisťujúce látky. Okrem toho bude obaľovňa produkovať z ohrevného zariadenia plynné znečisťujúce látky - oxidy síry, oxidy dusíka, oxid uhoľnatý a určité množstvo nespálených organických látok. Najvýznamnejšími znečisťujúcimi látkami z dopravy sú oxidy dusíka, oxid uhoľnatý a prachové častice PM_{10}.

Výsledky modelového výpočtu preukázali, že príspevky hodnotených základných znečisťujúcich látok k znečisťovaniu ovzdušia od posudzovanej technológie budú v obytnej zóne spĺňať limitné hodnoty stanovené vyhláškou MŽP SR č. 244/2016 Z.z. o kvalite ovzdušia. Imisné limity nebudú prekročené ani v kumulovanom stave, po pripočítaní hodnôt regionálneho pozadia.

Vo vzťahu k imisným limitom boli najvyššie hodnoty príspevku obaľovne vypočítané pre krátkodobé 24-hodinové koncentrácie PM_{10}, kde maximálne koncentrácie pri zdroji dosahujú 11,5 % limitnej hodnoty.

Z hľadiska zdravotného rizika sú ovšem významnejšie dlhodobé priemerné koncentrácie znečisťujúcich látok, ktoré spôsobujú dlhodobú expozíciu. Priemerné ročné koncentrácie PM_{10} a $PM_{2,5}$ sú pritom výrazne podprahové. Nízke priemerné koncentrácie znečisťujúcich látok ovplyvňuje režim prevádzky obaľovne živičných zmesí, ktorá je prevádzkovaná 1/3 dňa, iba v pracovných dňoch, s vylúčením prevádzky v zimných mesiacoch.

Na celkovej emisii TZL bude mať podstatný podiel sekundárna prašnosť vznikajúca vírením prachu z povrchu mechanizmami a nákladnými vozidlami. Vznik sekundárnej prašnosti bude viazaný na obdobie, keď bude povrch suchý. Znamená to, že účinky činnosti obaľovne na okolie možno účinne zmierniť realizáciou vhodných technických a organizačných opatrení. V zmysle všeobecných podmienok prevádzkovania stacionárnych zdrojov emitujúcich tuhé znečisťujúce látky bude potrebné dopravné cesty a manipulačné plochy pravidelne čistiť a udržiavať dostatočnú vlhkosť povrchov na zabránenie alebo obmedzenie rozprašovania. Opatrenia bude nutné realizovať predovšetkým za dlhodobého bezzrážkového a veterného počasia. Spôsob realizácie opatrení bude potrebné zapracovať do prevádzkového poriadku zariadenia.

Vzhľadom na použitie propán-butánu, ako vykurovacieho média v novej technológii, sú plynné imisie NO_2, CO a SO_2 výrazne podlimitné a vo vzťahu k pôvodnej technológii priaznivejšie.

Na základe výsledkov rozptylovej štúdie možno konštatovať, že posudzovaný zdroj znečisťovania ovzdušia spĺňa požiadavky a podmienky, ktoré sú ustanovené právnymi predpismi vo veciach ochrany

ovzdušia z hľadiska rozptylu emisií a pri daných parametroch zdroja je zabezpečený dostatočný rozptyl znečisťujúcich látok v ovzduší.

Podľa uvedeného vyhodnotenia negatívne vplyvy súvisiace s výrobou obaľovaných asfaltových zmesí nedosahujú také hodnoty, ktoré by mohli spôsobiť ohrozenie zdravia obyvateľov riešeného územia alebo v závažnej miere zhoršili životné podmienky obyvateľov.

V rámci rozptylovej štúdie bol vyhodnotený aj vplyv dopravy na imisnú záťaž v okolí prepravnej trasy. Z výsledkov vyplýva, že zvýšenie intenzity dopravy o 39 nákladných vozidiel denne bude mať veľmi mierny vplyv na denné koncentrácie a pri priemerných ročných koncentráciách možno hovoriť o zanedbateľnom vplyve.

Zdravotné riziká

Podľa vyššie uvedených vyhodnotení predpokladané negatívne vplyvy súvisiace s výrobou obaľovaných asfaltových zmesí nedosahujú také hodnoty, ktoré by mohli spôsobiť ohrozenie zdravia obyvateľov záujmového územia alebo v závažnej miere zhoršili životné podmienky obyvateľov.

Asfalt je látka, ktorá nie je klasifikovaná ako nebezpečná v zmysle nariadenia (ES) č. 1272/2008.

Vplyvy na podzemné vody

Skladovanie ropných látok a iných znečisťujúcich látok (nafta, vykurovací olej) súvisí s potenciálnym rizikom ohrozenia kvality podzemných vôd. Požiadavky všestrannej ochrany podzemných vôd a ochrany podmienok ich tvorby, výskytu, prirodzenej akumulácie vôd a obnovy ich zásob budú zahrnuté do projektovej dokumentácie predmetnej stavby a pri dodržaní podmienok výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti budú splnené. Ďalšie podmienky z hľadiska prevádzky, kontroly, potrebných školení, havarijnej pripravenosti a pod. budú zabezpečené v rámci prevádzky obaľovne a po ukončení činnosti.

Pri posudzovaní možných rizík znečistenia podzemných vôd si treba uvedomiť skutočnosť, že samotný asfalt je vo vode nerozpustný. Podľa nemeckej normy pre klasifikáciu rizika ohrozenia, sa jedná o triedu WGK 0, teda o látku, ktorá neohrozuje vody. Jedná sa o vysoko viskóznu zmes ropných uhľovodíkov obtiažne tekutú až netekutú. V prípade, ak by asfalt z vyhrievaných nádrží vytiekol, začne okamžite tuhnúť a je vylúčené, aby prenikol do kanalizácie, pôdy a podzemných vôd.